

Valstybin duomen apsaugos inspekcija paskelb rekomendacijas dl asmens duomen apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu

Valstybin duomen apsaugos inspekcija (VDAI), reaguodama dl Covid-19 susiklosiusi situacij ir pasikeitus sveikatos priežiros staig paslaug teikimo bd paskelb [rekomendacijas dl asmens duomen tvarkymo ir apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu](#) (toliau - rekomendacija, (-os)). Manytina, kad šios VDAI rekomendacijos gali bti aktualios ne tik sveikatos priežiros staigoms, bet ir kitoms paslaug sektoriaus monms, susidurianioms su btinybe nustatyti asmen tapatyb nuotoliniu bdu bei teikianioms paslaugas telefonu.

Duomen tvarkymo pagrindas teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu nesikeiia

Kaip savo rekomendacijoje pažymi VDAI, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu, asmens duomen teisto tvarkymo slygos yra tokios paios, kaip teikiant šias paslaugas prastu bdu, t. y. pacientui sveikatos priežiros specialisto konsultacij (apžir) atvykus fiziškai.

Paprastai sveikatos priežiros staig atliekamas duomen tvarkymas remiantis Bendrojo duomen apsaugos reglamento (toliau – BDAR):

- 6 straipsnio 1 dalies a (gavus sutikim)
- 6 straipsnio 1 dalies b (siekiant vykdyti sutart)
- 6 straipsnio 1 dalies c punktais (siekiant vykdyti teisin prievol)
- ir 9 straipsnio 2 dalies a (gavus sutikim)
- 9 straipsnio 2 dalies h (profilaktinis arba darbo medicinos tikslais, siekiant vertinti darbuotojo darbingum)
- 9 straipsnio 2 dalies punktas (dl viešojo intereso priežasi visuomens sveikatos srityje)

Kokius aspektus duomen apsaugos srityje reikia vertinti teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu?

Nors duomen tvarkymo teistumo slygos nesikeiia, remiantis VDAI rekomendacijomis sveikatos priežiros paslaugas teikianios staigos turt vertinti kitus susijusius aspektus:

- *duomen tvarkymo apimt*, t.y., kokie papildomi asmens duomenys bt tvarkomi teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu, pavyzdžiui, unikals kodai, prisijungimo vardai, vaizdo duomenys, kiti duomenys, ir vertinti ši asmens duomen tvarkymo btinum (proporcingum);

- *duomen tvarkymo priemoni saugum*, t.y., kokiomis priemonėmis būtų teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos ir vertinti ši priemoni saugum (atsižvelgiant tiek BDAR 25 straipsnio, tiek BDAR 32 straipsnio reikalavimus), taip pat vertinti, kaip būtų identifikuojamas besikreipiantis asmuo, siekiant užtikrinti sveikatos priežiūros staigos tvarkom asmens duomen saugum;
- *informacijos pateikimo būd*, t.y., kokių būdų ir koki pateikti informacij pacientams ir sveikatos priežiūros specialistams apie naudojimisi pasirinktomis priemonėmis (pavyzdžiui, ar būtų perduoti vaizd, kaip vaizdo duomen perdavim išjungti (deaktyvuoti), apie pasikeitus asmens duomen tvarkym (pavyzdžiui, papildomai tvarkomus asmens duomenis, į tvarkymo būtinum, termin, galimus gavjus) ir t. t.

Tapatybs nustatymo būdai teikiant sveikatos priežiūros paslaugas - kuris tinkamiausias?

Vadovaujantis VDAI rekomendacijomis geriausia pasirinkti kelis tapatybs identifikavimo būdus, priklausomai nuo konkretaus paciento ar sveikatos paslaug pobūdžio. Kuo didesnis pasekms pacientui gali kilti dėl jo netinkamo identifikavimo, tuo griežtesni tapatybs nustatymo būdai turi būti pasirenkami. Prieš pradėdant naudoti vien ar kit tapatybs nustatymo būd reikalinga atlikti poveikio duomen apsaugai vertinimą (BDAR 35 straipsnis), nuo kurio rezultato priklauso, ar nuotolini sveikatos priežiūros paslaug teikimas tokiu būdu būtų suderinamas su BDAR.

Populiariausi tapatybs identifikavimo būdai ir VDAI žvalgos:

- ***pagal asmens kod*** - VDAI skeptiškai vertina tokio identifikavimo būd, remdasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika, kuri konstatuoja, kad kai iš asmens duomen visumos galima vienareikšmiškai identifiкуoti asmen, tam naudoti asmens kod nėra būtinas. Kadangi asmens kodas, VDAI nuomone, nėra pakankamai patikimas būdas tapatybei nustatyti silytina tokio būdo nesirinkti.
- ***pagal sveikatos priežiūros staigos suteikt unikal kod*** - kiekvienam asmeniui individualiai suteiktas kodas būtų konfidencialus ir skirtas tik pačiam asmeniui. Sveikatos priežiūros staiga būtų vertinti, kokiomis organizacinėmis ir techninėmis saugumo priemonėmis užtikrinti šio kodo apsaugą, pavyzdžiui, kaip kodas būtų sudaromas, kokiais būdais suteikiamas (tinkamai identifiкуavus asmen), kaip dažnai būtų atnaujinami.
- ***pagal asmen identifiкуojančius klausimus*** - VDAI ragina staigas naudotis būtent šiuo būdu. Rekomenduojama klausimus pasirinkti atsižvelgiant į sveikatos priežiūros staigos teikiamas paslaugas, pacient savybes (amžius, poreikius, kt.), nuotolinio sveikatos paslaug teikimo metu tvarkom asmens duomen apimtį, jautrum ir kt. VDAI atkreipia dėmesį, kad tais atvejais, jei naudojant šį tapatybs nustatymo būd, asmuo būtų nurodyti tik savo vard, pavard ir asmens kod, tai nebūt laikoma pakankamu asmens identifiкуavimu.
- ***pagal telefono ryšio numer*** - tai neturėtų būti vienintelis būdas (o naudojama, pvz., su asmen identifiкуojančiais klausimais) ir būtų sitikinama jo patikimumu.
- ***pagal vienkartin prisijungimo kod (nuorod)*** - tais atvejais, kai sveikatos priežiūros paslaug siekiama teikti naudojantis mobiliosiomis programomis, programine ranga ar kitokiais rankiais, skaitant ir turiniais vaizdo duomen, dokument perdavimo, susirašijimo funkcionalumus.
- ***mobiliųjų parašų*** - gana ribotas panaudojimas, nes ne visi asmenys tokį turi.

Ar teikiant sveikatos priežiūros paslaugas telefonu, pokalbis gali būti rašomas?

VDAI pabrėžia, kad vien ta aplinkybė, kad paslaugos teikiamos telefonu, savaime nereiškia, kad toks pokalbis būtų rašomas. Pastebėtina, kad sveikatos priežiūros paslaug teikimo metu vertinami jautrūs paciento asmens duomenys, susiję su jo sveikata, todėl įrašymas ir tolimesnis tvarkymas (pavyzdžiui, saugojimas) gali kelti nepagrįstą riziką pacientui, kaip duomen subjekto, teisms ir laisvėms. Aptariamam atveju pokalbi įrašymas, net ir asmeniui sutikus, paprastai būtų laikomas nesuderinamu su BDAR tvirtintu duomen kiekio mažinimo principu.

Sveikatos priežiūros paslaug teikimo nuotoliniu būdu tvarkos nustatymas ir dokumentavimas

Reikalinga vertinti poreikį atlikti poveikio duomen apsaugai vertinimą dėl sveikatos priežiūros paslaug teikimo nuotoliniu būdu. Jeigu atliktus poveikio duomen apsaugai vertinimą būtų nustatyta, kad tvarkant asmens duomenis kiltų didelis pavojus, jei sveikatos priežiūros staiga nesiimt priemoni pavojui sumažinti, ji turi kreiptis į VDAI išankstinę konsultaciją (BDAR 36 str.).

Sveikatos priežiūros staiga būtų dokumentuoti nuotolinio sveikatos priežiūros paslaug teikimo tvarką, aptariant:

- Sveikatos priežiūros darbuotojų pareigas;
- Nuotolinio sveikatos priežiūros paslaug teikimo priemones ir naudojimosi jomis tvarką;
- Pacient registravimo sveikatos priežiūros paslaug teikimui nuotoliniu būdu tvarką ir atsakingus asmenis;
- Pacient ar į jo teist atstov tapatybs nustatymo būdus ir tvarką;
- Nuotolinio sveikatos priežiūros paslaug teikimo metu surinktos informacijos fiksavimo apimtį ir tvarką;
- Sveikatos priežiūros specialisto papildom veiksm (registravimo pas kit specialist, vaistinių preparat ar kit medicinos priemoni skyrimo, tolimesnis pacient stebėsenos vykdymo) tvarką;
- Pacient ir duomen subjekt teises;
- Ir kitus aktualius aspektus.

Asmens duomen tvarkymo dokumentacijos atnaujinimas dėl sveikatos priežiūros staig darbo organizavimo pokyčių

VDAI atkreipia dėmesį, kad jeigu dėl sveikatos priežiūros paslaug teikimo nuotoliniu būdu pasikeičia tvarkom asmens duomen apimtis, naudojamos priemonės (skaitant saugumo priemones), atsakingi asmenys ir pan., todėl taip pat būtų reikalinga atnaujinti sveikatos priežiūros staigos susijusius vidinius dokumentus, tokius kaip asmens duomen tvarkymo taisyklės, privatumo pranešimai, duomen tvarkymo veiklos rašai ir pan.

k atkreipti dmes jeigu sveikatos priežiros paslaugoms teikti naudojami susirašinėjimo, vaizdo perdavimo rankiai ar kita programin ranga?

Organizuojant sveikatos priežiros staig darb nuotoliniu bdu ir renkantis tam priemones VDAI rekomenduoja atkreipti dmes :

- rankio ar programins rangos naudojimo taisykles (angl. terms & conditions), privatumo politik (angl. privacy policy) ir kitus dokumentus (nurodanius naudojamas saugumo priemones, pavyzdžiui, duomen šifravim, diegtus saugumo sertifikatus ir j atnaujinimo dat),
- galimyb gyvendinti duomen subjekt teises,
- duomen tvarkytoj pasitelkimo galimyb,
- ar pasirinkta priemon renka slapukus ir jei taip kokius,
- ar pasirinktos priemon sudaro slygas dalintis dokumentais su sveikatos duomenimis.

VDAI pabržia, kad sveikatos priežiros specialistai neturt naudoti asmenini mobilij rengini (telefon, kompiuteri, planšetini kompiuteri) jungiantis prie programins rangos, ranki ar bendravimo platform, taip pat naudoti šiose platformose sukurt asmenini paskyr.

Doctype	plain-confluence-page
---------	-----------------------

Nuorodos

<https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Pacientu%20konsultavimas%20nuotoliniu%20bdu%202020-05-19.pdf>

Blog: Valstybin duomen apsaugos inspekcija paskelb rekomendacijas dl asmens duomen apsaugos aspekt, teikiant sveikatos priežiros paslaugas nuotoliniu bdu